

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie terminów przekazywania gminom dotacji celowej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości dotacji. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Marzena Machałek – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Joanna Bitowt, tel. 223474367 e-mail: joanna.bitowt@men.gov.pl	Data sporządzenia 22.01.2019 Źródło: Upoważnienie ustawowe art. 70 ust. 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203 oraz z 2018 r. poz. 2245) Nr w wykazie prac 194

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie terminów przekazywania gminom dotacji celowej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości dotacji jest wykonaniem upoważnienia ustawowego zawartego w art. 70 ust. 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2203 oraz z 2018 r. poz. 2245).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zgodnie z art. 70 ust. 6 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii przedstawicieli samorządu terytorialnego w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) terminy przekazywania gminom dotacji,
- 2) sposób ustalania wysokości dotacji, uwzględniając:
 - a) wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie,
 - b) liczbę osób w wieku od 6 do 18 lat, zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały,
 - c) stosunek liczby uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, którym przyznano stypendium szkolne, o którym mowa w art. 90c ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, z późn. zm.), w roku bazowym do liczby osób zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały.

Rozporządzenie określa terminy przekazywania gminom dotacji celowej, o której mowa w art. 70 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, oraz wysokość dotacji dla gminy na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym ustalonej według następującego wzoru algorytmu:

$$a = b \cdot \frac{c \cdot d}{\sum_{n=1}^m \frac{c_n \cdot d_n}{f_n}}$$

gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:

a – wysokość dotacji celowej dla gminy, przeznaczona na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych,

b – kwota środków przewidzianych na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, w budżecie państwa,

c – liczba osób w wieku od 6 do 8 lat, zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały,

d – stosunek liczby uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, którym przyznano stypendium szkolne, o którym mowa w art. 90c ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w roku bazowym, do liczby osób zameldowanych na

terenie gminy na pobyt stały; w przypadku gdy liczba uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, którzy otrzymali stypendium szkolne wynosi 0, należy wpisać liczbę uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, którym przyznano stypendium szkolne w roku poprzedzającym rok bazowy,

f – wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, obliczany jako wskaźnik G,

n – wyznacznik dla każdej gminy,

m – liczba gmin.

Dotacja celowa dla gminy na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym jest przekazywana w transzach do 10 dnia każdego miesiąca.

Sposób ustalania wysokości dotacji dla gminy będzie miał zastosowanie od roku szkolnego 2019/2020.

Dostosowanie przepisów ustawy o finansowaniu zadań oświatowych w zakresie pomocy materialnej dla uczniów, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych i słuchaczy kolegiów pracowników służb społecznych, zwanych dalej „uczniami”, do zmian, jakie zaszły w tym zakresie od 2005 r. spowodowały również konieczność przygotowania nowego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie terminów przekazywania gminom dotacji celowej na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości dotacji.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 70 ust. 6 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, wprowadza się zmiany w zakresie naliczania dotacji dla uczniów na pomoc materialną o charakterze socjalnym przez odejście w przyjętym wzorze algorytmu naliczania dotacji od uwzględnienia danych opartych na liczbie osób otrzymujących zasiłek okresowy, o którym mowa w art. 36 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508, z późn. zm.) na rzecz danych o liczbie uczniów, którym przyznano takie stypendium w roku bazowym (tj. roku poprzedzającym rok budżetowy).

W roku 2004 podczas przygotowywania przepisów dotyczących świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, Ministerstwo Edukacji Narodowej nie dysponowało jednoznaczными i zweryfikowanymi danymi, które mogłyby wyznaczać poziom ekonomiczny samorządów oraz ich zaangażowanie w politykę społeczną wobec swoich mieszkańców. Dlatego w obowiązującym do końca 2018 r. przepisie art. 90 r ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przyjęto jako jedną z danych, na podstawie której wyliczano wysokość dotacji dla samorządów, zasiłek okresowy wypłacany przez ośrodki pomocy społecznej, który był finansowany z budżetu państwa. Dane o liczbie przyznanych zasiłków były każdego roku zbierane przez wojewodów. Podczas kolejnych lat realizacji ww. ustawy wiele samorządów zaczęło prowadzić politykę społeczną opartą na innych formach wsparcia obywateli, w tym na dofinansowaniu robót publicznych, czy systemu stażów dla osób bezrobotnych, ograniczając jednocześnie wypłatę zasiłków okresowych. Również migracja zarobkowa części mieszkańców kraju powodowała, że liczba przyznawanych zasiłków przestała odzwierciedlać sytuację materialną mieszkańców gmin. W części samorządów oznaczało, to znaczące zmniejszenie się wysokości dotacji na wypłatę pomocy materialnej dla uczniów, co nie zawsze miało swoje realne odzwierciedlenie w sytuacji ekonomicznej samorządu. Z drugiej strony zwiększone zaangażowanie samorządów w pomoc dla uczniów nie miało swojego odzwierciedlenia w wysokości naliczanej dotacji. W ostatnich latach można było zauważyć, że część samorządów dążyła do ograniczenia wypłacania tej pomocy dla uczniów. Ponadto malejąca liczba uczniów, przy stosunkowo stałej liczbie osób zamieszkujących Polskę, mogła zaburzać stosowany algorytm. Dodatkowym elementem przemawiającym za zmianą sposobu naliczania dotacji jest migracja osób, a tym samym nieproporcjonalne wielkości uczniów w wybranych samorządach, które zobligowane były do wypłacania pomocy uczniom zamieszkującym na terenie gminy, a nie zameldowanym – a więc niepobierającym w gminie zasiłku okresowego (migracja zarobkowa). Prowadziło to do znaczącego wzrostu realnych odbiorców pomocy.

Powiązanie w obecnie proponowanym rozwiązaniu uzależnienia wysokości dotacji od liczby uczniów, którym

przyznano takie stypendium powinno przywrócić zaangażowanie samorządów w to zadanie, łącząc liczbę stypendystów z wysokością naliczonej dotacji. Należy zwrócić uwagę, że ustawa o finansowaniu zadań oświatowych wprowadziła dodatkowe narzędzie uzależniające wysokość wkładu własnego gminy od wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie.

Dodatkowo dane do wyliczenia dotacji będą pochodziły z Systemu Informacji Oświatowej w zakresie liczby uczniów otrzymujących stypendia szkolne, co znacząco ułatwi przygotowanie podziału środków dla poszczególnych województw.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania	1		Podział środków budżetu państwa na województwa
Minister właściwy do spraw finansów publicznych	1		Zwiększenie wydatków w części budżetu państwa, której dysponentem jest wojewoda (po otrzymaniu wniosku wojewody)
Wojewodowie	16	GUS – TERYT	Koordinacja na szczeblu województwa. Udzielenie dotacji.
Gminy	2477 (od 1 stycznia 2019)	GUS – TERYT	Koordinacja na szczeblu gminnym, wystąpienie o środki, przekazanie i realizacja pomocy.
Uczniowie	4 532 553	SIO stan na 30.09.2018	Pomoc materialna o charakterze socjalnym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie skierowany do zaopiniowania reprezentatywnym organizacjom związkowym w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881, z późn. zm.), reprezentatywnym organizacjom pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029, z późn. zm.) i partnerom społecznym, tj.:

1. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych
2. Niezależnemu Samorządnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność”
3. Wolnemu Związkowi Zawodowemu „Solidarność – Oświata”
4. Sekcji Krajowej Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”
5. Związkowi Zawodowemu Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”
6. Związkowi Nauczycielstwa Polskiego
7. Forum Związków Zawodowych
8. Konfederacji „Lewiatan”
9. Krajowemu Forum Oświaty Niepublicznej
10. Związkowi Pracodawców Business Centre Club;
11. Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców
12. Związkowi Rzemiosła Polskiego
13. Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej
14. Przewodniczącemu Zarządu Aliansu Ewangelicznego RP
15. Federacji Inicjatyw Oświatowych
16. Krajowemu Porozumieniu Rodziców i Rad Rodziców
17. Ogólnopolskiemu Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich
18. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Kadry Kierowniczej Oświaty

19. Ogólnopolskiemu Porozumieniu Rad Rodziców
20. Polskiemu Stowarzyszeniu Rodziców
21. Polskiej Radzie Ekumenicznej
22. Radzie Szkół Katolickich
23. Sekretariatowi Konferencji Episkopatu Polski
24. Stowarzyszeniu Rzecznika Praw Rodziców
25. Społecznemu Towarzystwu Oświatowemu
26. Unii Metropolii Polskich
27. Unii Miasteczek Polskich
28. Związkowi Gmin Wiejskich RP
29. Związkowi Miast Polskich
30. Związkowi Powiatów Polskich

Projekt rozporządzenia zostanie również przekazany do zaopiniowania przez:

- 1) Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego
- 2) Radę Dialogu Społecznego
- 3) Rzecznika Praw Dziecka
- 4) Rzecznika Praw Obywatelskich
- 5) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych
- 6) Wojewodów

Projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Wyniki konsultacji zostaną omówione w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowane zmiany w zakresie ustalania wysokości dotacji nie będą powodować dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Na realizację zadania co roku planowane są środki w rezerwie celowej budżetu państwa poz. 26. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2019 środki zaplanowane na ten cel to kwota 375 mln zł.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Dotacja dla gmin na dofinansowanie pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym od 2005 r. była ustalana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 22 lutego 2005 r. w sprawie terminów przekazywania dotacji celowej gminom na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz sposobu ustalania wysokości tej dotacji (Dz. U. poz. 319) i zależała od następujących czynników: • wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie; • liczby osób w wieku od 6 do 18 lat, zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały; • stosunku liczby osób, którym przyznano zasiłek okresowy do liczby osób zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały. Od 2019 r. zostanie zmieniony algorytm wyliczania dotacji tj. liczba osób, którym przyznano zasiłki okresowe zastąpiona zostanie liczbą uczniów, którym przyznano stypendium szkolne, o którym mowa w art. 90c ust. 2 pkt 1 ustawy o systemie oświaty. Dane o liczbie uczniów zostaną pozyskane z Systemu Informacji Oświatowej.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projektowane rozporządzenie nie wpłynie bezpośrednio na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Rozporządzenie nie ma wpływu na sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Rozporządzenie pozytywnie wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny. W przypadku otrzymania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych, uczniowie uzyskają możliwość częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole oraz refundacji pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, co wpłynie na poprawę sytuacji materialnej rodziny. Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wysokości dotacji będzie zależała od: – wskaźnika dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, – liczby osób w wieku od 6 do 18 lat, zameldowanych na terenie gminy na pobyt stały, – liczby uczniów, , którym przyznano stypendium szkolne.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne: ...	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Przekazanie przez wojewodów ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdań z realizacji pomocy materialnej o charakterze socjalnym oraz podsumowania rozliczenia dotacji celowej z poprzedniego roku nastąpi do dnia 28 lutego danego roku kalendarzowego.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
